

Foglalkozásegészségügyi törvényre várva

Hazánkban, a dolgozók egészségügyi ellátását érdemben az 1970-es évek második felében szabályozták.

Az akkori prioritásoknak megfelelően a nagy- és középüzemek anyagi tehervállalásával – az ott dolgozók magasszintű gyógyító – megelőző ellátására üzemi rendelőintézetek jöttek létre – felvállalva bizonyos szakrendelői és lakóterületi feladatokat is.

Városunkban az Inotai Alumíniumhó, a Péti Nitrogénművek és a Várpalotai Szénbányák szereltek fel jó színvonalú üzemi rendelőket.

A Bányarendelőben működött sokáig és még jelenlegi is a megye egyetlen süllyfűrdője.

Ezen rendelők fenntartása került most végleg veszélybe.

Mennél több támogatást adtak az üzemek a rendelő fenntartásához, most annál több hiányzik, hogy állami költségvetésből, vagy helyi önkormányzati pénzből e rendelőket fenntartsuk.

Az állam egyre inkább kivonul az egészségügyi ellátásból, sem a finanszírozásban, sem az ellátást koordináló szerepben nem hajlandó részt vállalni.

Az üzemegészségügy fenntartása hármass feladat kell hogy legyen. Munkáltatói és munkavállalói érdeken felül az állami érdek is tettenérhető. Nem mindegy, hogy a dolgozók munkaalkalmassági elbírálása, szűrővizsgálata milyen színvo-

lon és mennyi idő alatt történik meg. *Jól működő piacgazdaságban az idő pénz.*

A rendszerváltással egyidejűleg az iparban és a mezőgazdaságban is megindult a hagyományos szerkezet felbomlása. A nagy- és középüzemekből BT-k, RT-k, KFT-k alakultak, egyrészt szűk szanalás alatt áll.

A várpalotai szénbányászat is végéhez közeledik.

A Genfi Üzemegészségügyi Egyezmény (ILO 1985) kimondja, hogy minden munkáltató minden dolgozója számára üzemegészségügyi ellátást biztosítani köteles. Ehhez az egyezményhez Magyarország is csatlakozott 1988-ban.

Az új Foglalkozásegészségügyi törvény azóta sem született

meg. Az üzemi rendelők fenntartásáról a régi üzemek egyrésze már nem képes gondoskodni, a szétszórt sok apró munkáltató még kevésbé.

Ahhoz, hogy e társadalmi-gazdasági mélypontról egyszer elkerüljünk, egészséges munkaképes, munkakörére mindenben alkalmas dolgozókra van szükség.

Nagy érdeklődéssel várjuk az Országgyűlés elé kerülő munkavédelemről szóló törvényt, és reméljük, hogy hamarosan odakerül a Foglalkozásegészségügyi törvény is.

Reméljük, előbb hatályba lépnek, mint az üzemegészségügy végleg tönkremegy.

Dr. Szabó Gyula

Középiszkolák nélkül..?

Aki egy kicsit is odafigyel városunk életére, az tudja, hogy az oktatási intézmények fenntartására a központi költségvetésből adott minden száz forint mellé a városnak oda kell tenni még további 20-30-50, vagy akár 200 forintot. Másképpen az óvodák, iskolák működni nem képesek. 1991 legelején a frissen megalakuló önkormányzat látva ezt és az 50-60 millióra becsült költségvetési hiányt úgy gondolta, hogy 1994 végéig „kölcson” adja a középfokú iskoláit a megyének. Bízva abban, hogy a megye jobb lehetőségekkel rendelkezik és az iskolákat jobb ellátási szintre tudja emelni.

A szerződés lejártá közeledik, és az új oktatási törvény is nyilatkozatra kötelez. Így a szeptember 30-i ülésen ismét terítékre került a három intézmény sorsa, a gimnáziumé, a szakközépiszkola és szakmunkásképző, valamint a 8-as számú általános iskola és speciális szakiskoláé.

Az előzményekhez hozzátartozik az is, hogy az ülést megelőző hónapban a megye ezekben az iskolákban mintegy

20%-os béremelést hajtott végre. Csak gyanítani lehet, hogy az intézkedésnek olyan célja is lehet, hogy az ott dolgozókat arra az álláspontra ösztönözze, jobb kezekben vannak a megyénél. A város biztosan nem tudott volna bért emelni nem három, de egy iskolájában sem.

Sokat hallani mostanában kormánykörökből, hogy a megyék szerepét növelni kellene. Vissza kellene állítani az elosztó és felügyelő megyét. Ebben a törekvésben jó indok lehet az is, hogy lám a megyének máris milyen fontos szerepe van, hiszen milyen sok intézményt adnak át a helyi önkormányzatok.

Visszatérve az iskolák ügyére, mindhárom intézmény dolgozóinak többsége a megyéhez tartozás mellett voksolt. A képviselő-testület látva az iskolák támogatási igényét (70-80 millió forint), és ismerve a dolgozók álláspontját úgy döntött, hogy mindhárom iskolát tulajdonba is átadja a megyének.

Az átadás mellett voksoló képviselők megfogalmazták azt, hogy az iskolák a városban maradnak, városi szükségletet látnak el, és ha lesz pénze a város-

nak, támogatni is tudja őket. Néhány képviselő – velem együtt – azon az állásponton volt (és van), hogy a gimnázium és a 8-as iskola alapképzést folytat, döntően az önkormányzat kötelező feladatát látja el, így indokolt, hogy a városhoz tartozzon, ne adjuk át. A szakközépiszkola és szakmunkásképző nagyobb terület szakember szükségletére képez, így átadása indokolt lehet. A pénz döntött.

Alig telt el egy hét a döntés után, amikor a képviselők kézhez kapták a megyei önkormányzat levelét, amely a megyei közgyűlés határozatát tartalmazza. Ebből egy részlet: „... a megyei és városi feladatokat egyaránt ellátó megyei oktatási és közművelődési intézmények költségvetési támogatását az ellátott feladatokkal arányosan meg kell osztani.”

Hogyan szavaztak volna az átadás mellett voksoló képviselők, ha ismerik a megyei közgyűlés döntését? Nem volt eleve várható, hogy a megye pénzt fog kapni az itt működtetett iskolái támogatására? Megijedtek a két alapfeladatot ellátó saját tulajdonú iskola 20-25 milliós költségvetési támogatásától. A

megyei döntés arról szól, hogy 1994-ben adnunk kell 15-18 millió támogatást a nem saját iskoláknak, ha azt akarjuk, hogy az itt tanuló gyermekeink képzési színvonala megfelelő legyen. *A különbség néhány millió, és nincs beleszólása a városnak, hogy mi történik ezekben az iskolákban.* Ezt a pénzt a megyéhez hasonlóan mi is elkérhettük volna a környező községekből bejáró tanulók után az érintett önkormányzatoktól.

Rosszul van megoldva a támogatási rendszer egésze. *Várpalota fiataljai legalább 50 különböző önkormányzat által fenntartott iskolában tanulnak.* Ezek mindegyike kiegészíti az iskolai oktatásra adott állami támogatást, és benyújthatná a számlát a városnak. Ugyanezt a számlát Várpalota is legalább ugyanennyi önkormányzatnak nyújthatná be. *Nem lehetne a békekesség megőrzése miatt az iskolák központi ellátását nemcsak részben, hanem egészében megoldani? A helyi kiegészítő támogatáshoz szükséges pénz ugyanabból a központi kasszából jön, mint a fenntartáshoz adott pénz.*

Törzsök Károly